

JAVNI POZIV PREDSEDNIKU VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE, DR. MIRU CERARJU

Skupina nevladnih organizacij, ki delujemo na področju človekovih pravic in nediskriminacije, z zaskrbljenostjo spremljamo medijska poročila v zvezi s pogoji delovanja Zagovornika načela enakosti – samostojnega državnega organa za varstvo pred diskriminacijo.

Vlado Republike Slovenije javno pozivamo, da Zagovorniku nemudoma zagotovi:

- ustrezna finančna sredstva za izvajanje desetih obsežnih nalog, ki jih Zagovorniku nalaga Zakon o varstvu pred diskriminacijo;
- primerne prostore, ki bodo ustrezali kriterijem Zakona o varnosti in zdravju pri delu;
- primerne informacijske pogoje za delo v skladu s standardi, ki veljajo za vsak samostojen državni organ v Republiki Sloveniji.

Zagovornik glede na sprejeti proračun Republike Slovenije za leto 2017 razpolaga z 200.000 EUR letnega proračuna, od česar je le 130.000 na razpolago za zaposlene. Iz teh sredstev je mogoče zagotoviti okvirno tri do štiri zaposlitve, torej še dve ali tri osebe poleg predstojnika. Vlado Republike Slovenije sprašujemo, kako naj tako majhna skupina zaposlenih izvaja vse naloge, ki se najprej pričakujejo od vsakega državnega organa, in nato še naloge, ki so temu konkretnemu organu poverjene z Zakonom o varstvu pred diskriminacijo?

Vsak državni organ potrebuje ustrezno pravno in finančno službo, da zagotovi ustrezno delovanje, skladno z Zakonom o javnih uslužbencih, Zakonom o državni upravi ter drugimi zakonskimi in podzakonskimi predpisi. Zagovornik takšne službe zdaj nima in je v danih pogojih tudi ne more imeti, saj mora nujno zaposliti ljudi za izvajanje nalog po Zakonu o varstvu pred diskriminacijo. Te so izjemno obsežne: 1) opravljal naj bi neodvisne raziskave, 2) objavljajl neodvisna poročila, 3) izvajal naloge inšpekcijskega nadzora, 4) zagotavljal neodvisno pomoč diskriminiranim osebam, 4) sodeloval v sodnih postopkih zaradi diskriminacije, 5) osveščal splošno javnost, 6) spremljal stanje na področju diskriminacije, 7) predlagal sprejetje posebnih ukrepov za izboljšanje položaja diskriminiranih oseb in 8) izvajal še druge naloge. Zagovornik se trenutno sooča z zaostankom 200 primerov, ki jih je prevzel ob nastopu funkcije, vsak dan pa prejema nove pritožbe zaradi diskriminacije.

Naj spomnimo, da je zagovornik pristojen za diskriminacijo na podlagi vseh možnih osebnih okoliščin, zlasti pa glede na spol, narodnost, raso ali etnično poreklo, jezik, vero ali prepričanje, invalidnost, starost, spolno usmerjenost, spolno identiteto in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazbo ali katero koli drugo osebno okoliščino. Pristojen je za vsa področja življenja, na katerih lahko pride do diskriminacije, tako v javnem kot zasebnem sektorju. Vsakomur je jasno, da teh nalog s tremi ali štirimi zaposlenimi nit približno ni mogoče izvajati. Informacijski pooblaščenec, ki ravno tako kot Zagovornik načela enakosti deluje kot samostojen in neodvisen državni organ in združuje dostop do informacij javnega značaja in varstvo osebnih podatkov, zaposluje 32 oseb in mu je namenjen proračun v višini 1,4 mio evrov.

Za izvajanje vseh navedenih nalog na osnovni ravni bi Zagovornik po naši oceni potreboval vsaj štirikrat več zaposlenih in ustrezno višja sredstva.

Nujno pa potrebuje tudi osnovne pogoje za delo, zlasti ustrezne prostore, ki bodo ustrezno informacijsko podprti. Zagovornik po naših informacijah trenutno deluje v prostorih, ki so očitno zdravstveno neprimerni za delo. Gre za dve pisarni v prostorih stavbe na Kotnikovi 28, kjer deluje Ministrstvo za delo. Pisarne so bile pred tem večinoma prazne, saj so se uslužbenci, ki so jih v preteklosti uporabljali, pritoževali zaradi zdravstvenih težav (pekoče

bolečine v dihalih zaradi kemikalij). Zagovornik drugih prostorov ne more najeti, ker mu proračun, s katerim razpolaga, tega ne omogoča. Če bi druge prostore najel, mu zaradi visokih najemnin ne bi ostalo dovolj sredstev za druge materialne stroške.

Želimo opozoriti, da se je Republika Slovenija k ustanovitvi Zagovornika in k zagotovitvi pogojev za njegovo delovanje zavezala sama s tem, ko je postala članica Evropske unije. Ustanovitev takega organa ji namreč nalaga *Direktiva Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali narodnost*. Ta direktiva v 13. členu določa, da morajo države članice ustanoviti organ za spodbujanje enakega obravnavanja. Opozarjamo, da zgolj ustanovitev organa, brez zagotavljanja ustreznih pogojev za delo, ni skladna z direktivo.

Ozadje: Slovenija ima sicer na področju ustanovitve tega organa težave že od samega začetka. Leta 2005 je namreč za namen izpolnitve zahtev iz omenjene direktive za zagovornika oziroma zagovornico imenovala eno javno uslužbenko, čeprav direktiva izrecno zahteva, da mora naloge tega organa izvajati organ ali del organa, ki je pristojen za varstvo človekovih pravic. Evropska komisija se je zaradi neaktivnosti Slovenije na tem področju po več poslanih uradnih opominih odločila zoper našo državo sprožiti tudi formalen postopek zaradi kršitve prava EU (infringement procedure). Šele takrat so opozorila zalegla vsaj toliko, da je bil leta 2016 z zakonom ustanovljen Zagovornik kot nov samostojen organ, sedaj pa so spet težave pri zagotavljanju pogojev za njegovo delovanje. Zdi se, kot da je Vlada ta organ ustanovila s figo v žepu, saj pogojev za njegovo dejansko delovanje ne zagotavlja.

Varstvo pred diskriminacijo je pomembno za vse prebivalke in prebivalce Slovenije, saj se vsakdo lahko znajde v položaju, ko je diskriminiran zaradi katere od svojih osebnih okoliščin – bodisi zaradi starosti, spola, invalidnosti, narodnosti, veroizpovedi, zdravstvenega stanja, spolne usmerjenosti. Zato predsednika Vlade pozivamo, naj Zagovornika, evropsko direktivo, opomine Evropske komisije in ta poziv vzame resno ter zagotovi pogoje za njegovo delo.

KONTAKT ZA IZJAVE:

Katarina Bervar Sternad, Pravno informacijski center nevladnih organizacij – PIC
katarina.bervar-sternad@pic.si, 031 684 182

PODPISNIKI_CE:

Amnesty International Slovenije
Človekoljubno dobrodelno društvo UP
Jesenice
Črt Poglajen, urednik portala Skozi oči
prekariata
dr. Alenka Švab
dr. Ljubica Marjanovič Umek
dr. Mojca Kovač Šebart
dr. Tanja Renner
dr. Vesna Leskošek
Društvo DIH – Enakopravni pod mavrico
Društvo Informacijski center Legebitra
Društvo Škuc
Društvo za nenasilno komunikacijo

Društvo za osveščanje in varstvo – center
antidiskriminacije – OVCA
Humanitas – Društvo za človekove pravice in
človeku prijazne dejavnosti
Mirovni inštitut
Pravno informacijski center nevladnih
organizacij – PIC
Sekcija ŠKUC-LL
Slovenska filantropija
Društvo za uveljavljanje enakosti in pluralnosti
Vita Activa
Zavod KROG
Zavod Tri
Zavod za kulturo raznolikosti Open
Združenje Ju3 - Forum za enakopraven razvoj